

Zpráva pražské organizace SKIP za rok 2017

Valná hromada

18. 4. proběhla regionální valná hromada. Na valné hromadě zazněla přednáška PhDr. Kláry Rösslerové, Ph.D., nazvaná Trendy v oblasti bibliografických formátů aneb Má MARC budoucnost?

Semináře a dílny

20. 4. se konala dílna **Vytvořme společně e-knihu**, kterou vedli Bc. Zuzana Hartmanová, Mgr. Marta Jílková a Jonáš Vohrna. Akce navázala na úspěšnou dílnu konanou v roce 2016. Pražská organizace SKIP ji opět uspořádala společně s Národní knihovnou ČR (NK ČR), v jejíž prostorách se dílna uskutečnila. Tentokrát se dílny zúčastnilo čtrnáct zájemců o proces vzniku e-knihy. Ti připravili i podklady pro vznik e-knihy Hříchy pro pátera Knoxe od Josefa Škvoreckého. Tato e-kniha je nyní zpřístupněna na webu Městské knihovny v Praze (<https://search.mlp.cz/cz/titul/hrichy-pro-patera-knoxe/4334996/>).

22. 5. proběhl workshop **Ochrana, průzkum a konzervace knihovních fondů v současné praxi**, na který byla získána dotace z programu Knihovna 21. století. Workshop se konal v NK ČR a zúčastnilo se ho 27 osob. Lektory workshopu byly pracovnice NK ČR Ing. Petra Vávrová, Ph.D., Mgr. Jitka Neoralová, Dana Hřebecká a Ing. Lucie Palánková. Workshop byl rozdělen do čtyř částí zaměřených na ochranu a konzervaci knihovních fondů v současné praxi, rizikové faktory, očistu a obaly na knihy, biologické poškození a dezinfekci a dezinfekci. Každá část byla doplněna praktickými ukázkami, účastníci si mohli prakticky vyzkoušet různé čisticí výrobky (čisticí houbičky, pryže, gumy apod.) a přímo se poradit s lektory. Během workshopu se účastníci byli podívat, jak probíhá očista knih za pomoci přístroje Depulvera, jímž disponuje NK ČR. Na závěr byla představena metodika výroby japonských folií. Prezentace ze semináře byly vystaveny na stránkách pražské organizace SKIP (<http://www.skipcr.cz/regiony/01-praha/akce/skip-pro-praxi/seminar-ochrana-pruzkum-a-konzervace-knihovnich-fondu-v-soucasne-praxi/>).

9. 10. se v Klementinu uskutečnil seminář **Evergreen v českých knihovnách 2017**, který pražská organizace SKIP uspořádala ve spolupráci s NK ČR, Knihovnou Jabok a Osvobozenou knihovnou, z. s. Na semináři zazněly mj. přednášky o spolku Osvobozená knihovna, který nově poskytuje nekomerční podporu pro knihovní software Evergreen, a o projektu Osobní knihovna (http://eg-wiki.jabok.cz/doku.php/osobni_knihovna:osobni_knihovna), jehož prostřednictvím si mohou knihovníci zdarma v praxi vyzkoušet software Evergreen a zároveň si zkatologizovat svou osobní knihovnu. Pozornost byla věnována i webovému klientovi a automatizaci práce s autoritními záznamy. Byly také prezentovány informace o zapojení dalších knihoven do Společného katalogu (SPOK) provozovaného Knihovnou Jabok. Semináře se zúčastnilo 25 osob (18 účastníků a sedm přednášejících).

Literární vycházky

V roce 2017 se uskutečnily dvě literární vycházky, které pro pražský SKIP připravila naše osvědčená průvodkyně Mgr. Dana Kratochvílová.

Květnová literární vycházka pod názvem **Závisti navzdory** se věnovala Albrechtovi z Valdštejna, významné osobnosti našich dějin. Při procházce Valdštejnskou zahradou jsme si povídali o životě tohoto slavného muže, kterého většina z nás zná jen jako bezohledného a bezcharakterního člověka. Dozvěděli jsme se, jakým byl hospodářem, jak podporoval školství nebo jak dbal o čistotu ulic. Protože jsme většinu vycházky strávili ve Valdštejnské zahradě a jejím okolí, dozvěděli jsme se také mnohé o pravidlech zakládání barokních zahrad.

Při podzimní listopadové vycházce **Mí Pražané mi rozumějí aneb Za Mozartem na Staré Město** jsme se vydali po stopách Wolfganga Amadea Mozarta, jednoho z nejslavnějších hudebníků všech dob. Vzhledem k tomu, že Bertramka, se kterou má v Praze Mozartovo jméno každý z nás nejvíce spojené, je v současné době v rekonstrukci, procházeli jsme doslova krok za krokem místy, kde Mozart v Praze nejčastěji pobýval. Vycházku jsme stylově zahájili v Klementinu, kde také koncertoval, prošli jsme velkou část Starého Města, zjistili jsme, kde bydlel a jak daleko to měl do Stavovského divadla i kam chodil do šenku a kam tančit.

Celkem se literárních vycházek v roce 2017 zúčastnilo více než 40 zájemců.

Exkurze

V roce 2017 uspořádala pražská SKIP celkem devět exkurzí do sedmi knihoven, kterých se celkem zúčastnilo 213 zájemců.

Jako první se v roce 2017 uskutečnila exkurze do **Čítárny Galerie hlavního města Prahy** umístěné v Bílkově vile na Hradčanech. Exkurze se konala na konci ledna a účastnilo se jí 31 lidí. Čítárna a studovna odborné literatury a časopisů byla ve vile otevřena na podzim roku 2016. Je určena především pro školy a odbornou veřejnost, je však otevřena samozřejmě pro všechny zájemce. V příjemném prostředí unikátní architektury secesně-symbolistní vily nabízí zájemcům možnost studia uměnovědné literatury, rozsáhlého spektra katalogů k výstavám Galerie hlavního města Prahy i časopisů vztahujících se k výtvarnému umění. V nově otevřené stálé expozici ve vile jsou kromě původního vybavení interiéru prezentována Bílkova díla z jeho vrcholného tvůrčího období.

V únoru následovala exkurze do **klášterní knihovny řádu františkánů**, které se účastnilo 24 zájemců. Knihovna je umístěna v pražském konventu Panny Marie Sněžné. Patří k významným, i když málo známým dochovaným barokním klášterním knihovnám v Praze a někdy je také nazývána malý Strahov. Stěny jsou obloženy pozoruhodnými barokními knihovními regály s vyřezávanými raně rokokovými nástavci, klenbu knihovního sálu zdobí štukové kartuše s rokokovými malbami zachycujícími apoštoly, církevní učitele a řádové teology. V knihovně je uchovávána řada cenných tisků a rukopisů. Pražský fond v současné době obsahuje okolo 10 500 převážně starých tisků, asi 1 000 knih z 19. století a 118 inkunábulí, rukopisy jsou deponovány v NK ČR.

Březnová exkurze tematicky navázala na exkurzi únorovou. Navštívili jsme knihovnu řádu augustiniánů, která se nachází ve farnosti sv. Tomáše na Malé Straně. Knihovna prošla pohnutým a ne zcela historicky zdokumentovaným vývojem a ze středověké sbírky se v klášterní knihovně nic nezachovalo. Přesto její fond představuje mimořádný knižní celek značné vědecké a historické hodnoty, který dnes zahrnuje více než 18 000 svazků. Starší část knižní sbírky je uspořádána podle oboru a formátu v dubových policích podél sálu, které jsou zdobeny vyřezávanými akantovými nástavci s kartušemi. Exkurze se zúčastnilo 25 lidí.

V dubnu jsme se od tématu klášterních knihoven odchýlili a šli se podívat do moderního **Archivu a knihovny výtvarného umění** se sídlem v Centru současného umění DOX. Vše podstatné o historii a současné podobě archivu nám představil sám jeho zakladatel a tvůrce Jiří Hůla. Provedl nás databází českých výtvarných umělců, kterou archiv spravuje a která je důležitým zdrojem informací z této oblasti. Od ledna 2010 Archiv v centru DOX provozuje odbornou knihovnu a v přilehlém prostoru Malé věže pořádá výstavy. V knihovně je zpřístupněná pouze část dokumentů – základní literatura a vybraná periodika. Díky vstřícnosti Národní technické knihovny získal Archiv do střednědobého pronájmu velké a zařízené sklady v Praze-Písnici. Kromě vlastních prostor s uloženým fondem jsme si mohli prohlédnout právě probíhající výstavu kalendářů. Exkurze se zúčastnilo 23 zájemců.

V květnu a v červnu pak proběhly exkurze do již navštívených knihoven pro zájemce, kteří se na exkurzi nedostali v prvním termínu. V květnu se konala exkurze do Čítárny Galerie hlavního města Prahy v Bílkově vile, které se zúčastnilo 24 osob. Poslední exkurze před prázdninami se uskutečnila v klášterní knihovně františkánů a přišlo na ni 26 zájemců.

Po prázdninové pauze proběhla v září 2017 další exkurze, a to do **Knihovny Jana Palacha Filozofické fakulty Univerzity Karlovy**. Exkurze se zúčastnilo 16 zájemců. Knihovnou nás provedl její vedoucí Jan Kamenický. Knihovna je členěna do tří podlaží, která se liší barevným designem. Knihovna slouží jako centrální knihovna základní studijní literatury pro studenty bakalářského studia Filozofické fakulty Univerzity Karlovy a zároveň jako oborová knihovna několika ústavů a kateder. Součástí exkurze byl také návštěva nově zrekonstruovaného Historického kabinetu.

V říjnu se uskutečnila exkurze do **Knihovny chemie Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy**, které se zúčastnilo 20 zájemců. Knihovna chemie dostala zcela nové prostory, které byly vybudovány v letech 2015 až 2017, slavnostně byla knihovna otevřena 1. 6. 2017. Knihovna tak může poskytovat knihovnické služby studentům a pedagogům různých oborů chemie v moderních prostorách. Součástí knihovny je také terasa přístupná za příznivého počasí uživatelům, uskutečňují se zde také nejrůznější akce. Během exkurze se nám věnovala vedoucí knihovny Alena Vančurová.

V listopadu proběhla exkurze do **Knihovny Goethe-Institutu**. Dostavilo se na ni 24 zájemců. Knihovna pražského Goethe-Institutu byla nově zrekonstruována a znovu otevřena na jaře 2017. Knihovnou nás prováděl její vedoucí Jan Wittenberg. Knihovna se nachází v prvním patře Institutu, který sídlí v historické budově na pražském nábřeží. Knihovna především nabízí aktuální dokumenty a informace o Německu a specializovaný fond, který doplňuje nabídku českých knihoven. Vedle současné německy psané beletrie najdou návštěvníci v knihovně naučnou literaturu z oblasti kultury, umění, sociálních a společenských věd, tisk, filmy na DVD, hudbu a audioknihy, elektronické databáze, materiály pro výuku a studium německého jazyka a německou literaturu pro děti a mládež.

Divadlo

Pro individuální členy pražské organizace SKIP zajistila lístky na čtyři divadelní představení:

- Hamleti v Divadle na Zábradlí (20. 2.),
- Skořápka v Divadle Ungelt (22. 4.),
- Křehkosti, Tvé jméno je žena na Nové scéně Národního divadla (23. 10.),
- Bláznivý Petříček v divadle La Fabrika (20. 11.).

Zájezdy

V roce 2017 byly zorganizovány čtyři zájezdy – jarní zájezd do Drážďan a podzimní zájezdy do Vídně, do Freibergu a do Moritzburgu a Míšně.

Zájezd za kouzlem saského jara na zámek Pillnitz a na nové výstavy v Drážďanech proběhl 8. 4. Viděli jsme Kamélii v zahradě zámku Pillnitz, která je každé jaro obsypána nalitými pupeny a vypadá jako obří karmínově zářící drahokam, a také samotný zámek. Zájemci si prohlédli drážďanské výstavy Kurfiřté na cestě k moci a Kurfiřtská garderóba.

Ve dnech 28. až 30. 9. se uskutečnil **zájezd do Vídně**, který byl zaměřen na 300. výročí narození Marie Terezie. Velkolepá výstava 300 let Marie Terezie představující císařovnu jako reformátorku, ženu-stratéga a matku probíhala na různých místech – v Schönbrunnu a také v okolí Vídně na zámcích Niederweiden a Hof. Samostatnou tematickou výstavu připravila Rakouská národní knihovna.

2. 12. proběhl **zájezd za kouzlem Vánoc do saského Freibergu**. Navštívili jsme starobylé hornické město na Stříbrné stezce, zažili atmosféru hornického adventu, prohlédli si vánoční trhy na náměstí s tradičním zbožím z Krušných hor a místními dobrotami. Nechyběla ani prohlídka historického centra, nádherného dómu, Horního a Dolního náměstí a také mineralogického muzea s bohatou sbírkou vzácných nerostů z celého světa.

9. 12. jsme uspořádali **zájezd za kouzlem Vánoc do Míšeň a zámku Moritzburg**. Ráno proběhla prohlídka zámku Moritzburg, kde se v roce 1973 natáčela známá filmová pohádka Tři oříšky pro Popelku. Na zámku byly na dvojjazyčné (česko-německé) výstavě k vidění propriety z natáčení, vánoční dekorace, a Popelčin střevíček. Poté jsme přešli do německého městečka Míšeň proslaveného zejména výrobou porcelánu. V Míšni jsme si prohlédli pozdně gotický kostel sv. Marie s nejstarší porcelánovou zvonkohrou v Evropě, zámek Albrechtsburg a hradní vrch se dvěma zámky a dómem sv. Jana. Nadšení vyvolaly návštěvy manufaktury míšenského porcelánu, expozice výrobků a předváděcích dílen. Prošli jsme si malebné míšeňské vánoční trhy.

Výstavy

23. 3. se uskutečnila prohlídka výstavy **Pražské veduty 18. století** v Muzeu hlavního města Prahy. Byla doplněna komentářem autora výstavy dr. Jiřího Lukase. Téměř 200 grafických listů (vedut) ukázalo 25 knihovníkům Prahu známou i neznámou.

19. 4. proběhla prohlídka **Chlupáčova muzea historie Země** na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy. Celkem 22 členů SKIP expozicí provedl její kurátor dr. Martin Mazuch. Poté jsme navštívili místní Knihovnu geologie, v níž právě probíhala výstava Radim Kettner, zakladatel moderní geologické školy.

12. 6. 24 zájemců navštívilo výstavu **První křik, první pláč** v Muzeu hlavního města Prahy. Výklad k ní poskytli autorka výstavy Mgr. Pavla Státníková a porodník MUDr. Prokop Remeš. Výstava byla koncipována jako procházka životem skutečné porodní báby z 19. století. Exponáty nám ukázaly stav porodnictví a péče o matku a dítě v této době.

12. 9. si 18 zájemců prohlédlo výstavu **Člověk v náhradách** v Národním technickém muzeu. Tuto výstavu uspořádaly společně Národní technické muzeum, Národní lékařská knihovna a Univerzita Karlova. Výstavou nás provázela Mgr. Michaela Lindová. Výstava ukázala historický vývoj náhrad lidských orgánů a končetin.

Návštěva **Neviditelné výstavy** na Novoměstské radnici se konala dne 12. 11. 16 knihovníků maximálně naplnilo kapacitu dvou prohlídek v absolutní tmě a mohlo si vyzkoušet na hodinu orientaci nevidomých lidí v běžných prostorách (byt, chata, galerie apod.). Po výstavě proběhla i diskuse s Mgr. Jitkou Bílkovou (Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy) a Mgr. Evou Cerniňákovou (Jabok) o možnostech služeb knihoven pro handikapované.

Vánoční setkání

Tradiční vánoční setkání proběhlo 7. 12. v prostorách Jaboku. Na večírku hrála kapela Trefa do černého a proběhlo **předání ceny Pražská knihovnice / Pražský knihovník**. Cenu obdržela Věra Tafatová z NK ČR.

Benefity

Pražský výbor v roce 2017 finančně podpořil účast:

- Mgr. Evy Cerniňákové, Mgr. Lenky Maixnerové, Kateřiny Nekolové, M.A., a PhDr. Renaty Salátové na kongresu IFLA, který se konal ve Vratislavi v Polsku,

- PhDr. Evy Vondálové na konferenci Embedded Librarianship in Kunst und Museumsbibliotheken, která se konala v Mannheimu v Německu.

Pražský výbor se v roce 2017 sešel sedmkrát. Celkem bylo uspořádáno 29 různých akcí.

Pražská regionální organizace SKIP měla v roce 2017 **67 institucionálních členů a 195 individuálních členů.**

Za přispění členů výboru zpracovala Mgr. Lenka Maixnerová, předsedkyně pražské organizace SKIP.

V Praze dne 2. 1. 2018